

9. STROKOVNI POSVET »KO NI VEČ MEJA«
Opčine pri Trstu, 13. november 2010

VSEBINSKO POROČILO

V soboto, 13. novembra 2010, je v prostorih Zadružne Kraške Banke na Opčinah pri Trstu Svetovni slovenski kongres v sodelovanju s SDGZ iz Trsta pripravil 9. strokovni simpozij. Tokratno srečanje se je osredotočilo na črpanje evropskih sredstev in prekomejnih projektov, ki so pridobili sredstva iz takih skladov. Srečanja se je udeležilo približno 40 oseb.

Svoje izkušnje s področja možnosti in poglede na načine črpanja finančnih sredstev iz EU skladov so v dopoldanskem delu predstavili predstavniki Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu, Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko, podjetij Euroservis in Tiko pro. V popoldanskem delu so svoje izkušnje s prijavljanjem prekomejnih projektov na razpise EU z udeleženci posveta delili predstavniki SLORI-ja, SDGZ-ja in INV-ja, ki projekt Mindoc izvaja skupaj s SZI iz Avstrije. Slovenija je do leta 2013 še v celoti upravičena do razvojnih sredstev, po letu 2013 pa se lahko zgodi, da bo do razvojnih sredstev upravičen le še manj razvitejši vzhodni del. Urad za Slovence uspešno spodbuja črpanje sredstev EU. Poleg novejših Europisarn na Reki in v Sombotelu, je že pred leti pomagal s finančnimi sredstvi pri zagonu pisarne za tehnično asistenco za slovensko manjšino pri SDGZ v Trstu iz česar je kasneje nastalo podjetje Euroservis. Europisarne so izjemnega pomena za sodelovanje in povezovanje manjšine z matico ter hkrati tudi matice z manjšino.

Uspešne prijave na razpise EU zahtevajo precej vloženega truda in veliko znanja, imajo pa nekatere skupne podobnosti. Nekatere skupne značilnosti uspešnih prijav: 1) kreativna ideja, 2) dobra predstavitev ideje, 3) kooperativno sodelovanje partnerjev v projektu in 4) dobro poznavanje prakse in zakonodaje. Pomembni elementi, ki še dodatno vplivajo na uspešnost prijave so: 1) vključenost občine, 2) izkušnje pri pripravljanju razpisov 3) lokalna iniciativa s strani prebivalcev vključenih v projekt in 4) kritična masa, ki jo lahko zagotovimo s čezmejnimi sodelovanjem. EU bo v prihodnje še večji delež sredstev namenila projektom s področja varovanja okolja in zagotavljanja čistejših energentov.

Glavne prednosti sredstev EU so predvsem v višini sredstev in njihova namenskost, ki presega lokalno komponento. Vendar pa izkušnje kažejo, da imajo tovrstni razpisi tudi nekaj šibkih točk na katere morajo biti prijavitelji pozorni: 1) časovne zamude pri izplačevanju sredstev (prijavitelj dokaj hitro pridobi nekaj začetnih sredstev, za preostanek pa mora običajno kar dolgo čakati), 2) predolgi časovni intervali med zaključkom programskega obdobja in novim razpisom, kar ne omogoča kontinuitete delovanja, 3) visoka stopnja »birokracije in papirologije« in 4) boljše so razumljeni konkretni gospodarski projekti, medtem, ko ima za kulturne in družbene projekte EU manjši interes in jim zato namenja manjši delež. Uspešni čezmejni projekti močno pripomorejo k uveljavljanju in razpoznavnosti manjšine, poleg tega pa za manjšino omogočajo tudi nova delovna mesta. Takšni projekti pogosto pripomorejo tudi k promociji Slovenije v državi, kjer se projekti izvajajo.